Lekcja 11

Temat: Zaawansowane zapytania JOIN

```
DROP TABLE IF EXISTS zamowienia;
DROP TABLE IF EXISTS klienci;
CREATE TABLE klienci (
  id INT PRIMARY KEY,
  imie VARCHAR(50)
);
CREATE TABLE zamowienia (
  id INT PRIMARY KEY,
  id_klienta INT,
  produkt VARCHAR(50),
  FOREIGN KEY (id_klienta) REFERENCES klienci(id)
);
INSERT INTO klienci (id, imie) VALUES
(1, 'Anna'),
(2, 'Jan'),
(3, 'Ola'),
(4, 'Piotr');
INSERT INTO zamowienia (id, id_klienta, produkt) VALUES
(1, 1, 'Laptop'),
(2, 1, 'Myszka'),
(3, 2, 'Telefon'),
(4, null, 'Monitor'); -- ten klient (id=5) nie istnieje w tabeli klienci
```

INNER JOIN

SELECT k.imie, z.produkt FROM klienci k INNER JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie	produkt
Anna	Laptop
Anna	Myszka
Jan	Telefon

LEFT JOIN

SELECT k.imie, z.produkt
FROM klienci k
LEFT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie	produkt
Anna	Laptop
Anna	Myszka
Jan	Telefon
Ola	NULL
Piotr	NULL

RIGHT JOIN

SELECT k.imie, z.produkt FROM klienci k RIGHT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie	produkt
Anna	Laptop
Anna	Myszka
Jan	Telefon
NULL	Monitor

FULL JOIN (symulowany)

SELECT k.imie, z.produkt
FROM klienci k
LEFT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta

UNION

SELECT k.imie, z.produkt FROM klienci k RIGHT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie produkt

```
Anna Laptop
Anna Myszka
Jan Telefon
Ola NULL
Piotr NULL
NULL Monitor
```

```
DROP TABLE IF EXISTS zamowienia;
DROP TABLE IF EXISTS produkty;
DROP TABLE IF EXISTS sklepy;
CREATE TABLE sklepy (
  id INT PRIMARY KEY,
  nazwa VARCHAR(50)
);
CREATE TABLE produkty (
  id INT PRIMARY KEY,
  nazwa VARCHAR(50),
  id_sklepu INT,
  FOREIGN KEY (id_sklepu) REFERENCES sklepy(id)
);
CREATE TABLE zamowienia (
  id INT PRIMARY KEY,
  id_produktu INT,
  ilosc INT,
  FOREIGN KEY (id_produktu) REFERENCES produkty(id)
);
INSERT INTO sklepy (id, nazwa) VALUES
(1, 'Sklep A'),
(2, 'Sklep B'),
(3, 'Sklep C');
INSERT INTO produkty (id, nazwa, id_sklepu) VALUES
(1, 'Laptop', 1),
(2, 'Myszka', 1),
(3, 'Monitor', 2),
(4, 'Klawiatura', 3);
INSERT INTO zamowienia (id, id_produktu, ilosc) VALUES
(1, 1, 5),
(2, 1, 3),
(3, 2, 10),
(4, 3, 2);
```

Zestawienie sklepów i produktów, łącznie z tymi, dla których nie odnotowano zamówień:

```
SELECT s.nazwa AS sklep,
p.nazwa AS produkt,
COALESCE(SUM(z.ilosc), 0) AS sprzedane_sztuki
FROM sklepy s
LEFT JOIN produkty p ON p.id_sklepu = s.id
LEFT JOIN zamowienia z ON z.id_produktu = p.id
GROUP BY s.id, p.id
ORDER BY s.id, sprzedane_sztuki DESC;
```

sklep	produkt	sprzedane_sztuki
Sklep A	Myszka	10
Sklep A	Laptop	8
Sklep B	Monitor	2
Sklep C	Klawiatura	0

Wyjaśnienie:

□ LEFT JOIN produkty → bierzemy wszystkie sklepy, nawet jeśli nie mają produktów.
□ LEFT JOIN zamowienia → bierzemy wszystkie produkty, nawet jeśli nie mają zamówień.
SUM(z.ilosc) → sumujemy liczbę sprzedanych sztuk dla każdego produktu.
\square COALESCE(, 0) \rightarrow jeśli produkt nie ma zamówień, pokazujemy 0 zamiast NULL.
\square GROUP BY s.id, p.id \rightarrow agregujemy dane po sklepie i produkcie.
☐ ORDER BY s.id, sprzedane_sztuki DESC → sortujemy dane po sklepie i liczbie sprzedanych
sztuk.

Pokazuje wszystkie zamówienia, nawet jeśli nie ma dopasowanego produktu lub sklepu:

```
SELECT s.nazwa AS sklep,
p.nazwa AS produkt,
z.ilosc AS sprzedane_sztuki
FROM sklepy s
RIGHT JOIN produkty p ON p.id_sklepu = s.id
RIGHT JOIN zamowienia z ON z.id_produktu = p.id
GROUP BY s.id, p.id;
```

sklep	produkt	sprzedane_sztuki
Sklep A	Laptop	3
Sklep A	Laptop	5
Sklep A	Myszka	10
Sklep B	Monitor	2

Wyjaśnienie:

\sqcup	RIGHT JOIN produkty p ON p.id_sklepu = s.id \rightarrow bierzemy wszystkie produkty, nawet jeśli nie
	mają sklepu.
	RIGHT JOIN zamowienia z ON z.id_produktu = p.id → bierzemy wszystkie zamówienia, nawet
	jeśli nie mają przypisanego produktu.
	Jeśli w tabeli produkty lub sklepy brakuje dopasowania → kolumny będą NULL.

Lekcja 12

Temat: Kategorie poleceń. Procedury w MySQL

NOT - **negacja** np.: NOT A AND - **koniunkcja** np.: A AND B OR - **alternatywa** np.: A OR B

Null a testy logiczne
TRUE AND NULL - zwraca NULL
FALSE AND NULL - zwraca NULL
TRUE OR NULL - zwraca TRUE
FALSE OR NULL - zwraca NULL

Podstawowe kategorie poleceń w SQL to:

- **DDL (Data Definition Language)** definiowanie struktury bazy danych (np. tworzenie tabel).
- **DML (Data Manipulation Language)** manipulacja danymi (np. wstawianie, aktualizacja, usuwanie).
- DCL (Data Control Language) zarządzanie uprawnieniami (np. GRANT, REVOKE).
- **DQL (Data Query Language)** pobieranie danych (np. SELECT).
- TCL (Transaction Control Language) zarządzanie transakcjami (np. COMMIT, ROLLBACK).

Procedura - nazwany ciąg instrukcji wywoływany poprzez podanie jego nazwy, wykonujący określone zadania , a następnie zwracający sterowanie do programu wywołującego

DELIMITER //

CREATE PROCEDURE nazwa_procedury([parametry])
[MODIFIER]

BEGIN

-- Deklaracje zmiennych (opcjonalne)

DECLARE zmienna1 typ_danych;

DECLARE zmienna2 typ_danych DEFAULT wartość;

- -- Logika programu
- -- Instrukcje SQL, pętle, warunki itp.

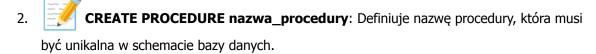
END //

DELIMITER;

Elementy składni:

DELIMITER //: Zmienia standardowy delimiter (domyślnie ;) na inny (np. //), aby

MySQL nie interpretował średnika w procedurze jako końca polecenia. Po definicji procedury
przywraca się standardowy delimiter (DELIMITER ;).

- 3. **[parametry]** (opcjonalne): Lista parametrów w formacie:
 - IN nazwa_parametru typ_danych: Parametr wejściowy (przekazywany do procedury).
 - OUT nazwa_parametru typ_danych: Parametr wyjściowy (zwracany z procedury).
 - INOUT nazwa_parametru typ_danych: Parametr dwukierunkowy (wejściowy i wyjściowy).
- 4. [MODIFIER] (opcjonalne): Opcje, takie jak:
 - DETERMINISTIC: Procedura zwraca ten sam wynik dla tych samych danych wejściowych. Przykład: Funkcja obliczająca kwadrat liczby (liczba * liczba) jest deterministyczna, ponieważ dla tej samej wartości wejściowej (np. 5) zawsze zwróci ten sam wynik (25).

0	NOT DETERMINISTIC: Wynik może się różnić dla tych samych danych. Przykład:
	Funkcja zwracająca aktualny czas (NOW()) lub losową wartość (RAND()) jest
	niedeterministyczna, ponieważ wynik zależy od zewnętrznych czynników (czasu lub losowości).
	,

 CONTAINS SQL, NO SQL, READS SQL DATA, MODIFIES SQL DATA: Określają, czy procedura używa lub modyfikuje dane.

CONTAINS SQL:

		Oznacza, że procedura lub funkcja zawiera instrukcje SQL, ale nie określa, czy odczytuje, czy modyfikuje dane.
		Jest to domyślny modyfikator, jeśli żaden inny nie zostanie wybrany.
10	sq	L:
		Oznacza, że procedura lub funkcja nie zawiera żadnych poleceń SQL ani nie wykonuje operacji na danych w bazie.
		Używane dla procedur/funkcji, które wykonują tylko operacje na zmiennych lokalnych lub parametrach, bez odwoływania się do bazy danych.
RE	ADS	S SQL DATA:
		Oznacza, że procedura lub funkcja odczytuje dane z tabel (np. za pomocą SELECT), ale ich nie modyfikuje.

MODIFIES SQL DATA:

Oznacza, że procedura lub funkcja **modyfikuje dane w tabelach** (np. za pomocą INSERT, UPDATE, DELETE

BEGIN ... END: Zawiera logikę procedury, w tym:

- Deklaracje zmiennych (DECLARE).
- Instrukcje SQL (np. SELECT, INSERT, UPDATE).
- Struktury sterujące (np. IF, WHILE, LOOP).

Wywołanie: Procedura jest wywoływana za pomocą CALL

nazwa_procedury(parametry);.

Usuwanie procedury

DROP PROCEDURE nazwa_procedury;

```
Przykład procedury:
DROP PROCEDURE pokaz_hello_world;
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE pokaz_hello_world()
BEGIN
  SELECT 'Hello World' AS wiadomosc;
END //
DELIMITER;
CALL pokaz_hello_world();
              Przykład procedury:
DROP TABLE IF EXISTS pracownicy;
CREATE TABLE pracownicy(
  id INT AUTO_INCREMENT PRIMARY KEY,
  imie VARCHAR(50),
  nazwisko VARCHAR(50),
  wynagrodzenie DECIMAL(10,2)
);
INSERT INTO pracownicy (imie, nazwisko, wynagrodzenie) VALUES
('Jan', 'Kowalski', 5000.00),
('Anna', 'Nowak', 6200.00),
('Piotr', 'Zieliński', 4800.00);
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE aktualizuj_wynagrodzenie(IN id_pracownika INT, INOUT nowe_wynagrodzenie
DECIMAL(10,2))
BEGIN
  DECLARE stare_wynagrodzenie DECIMAL(10,2);
  SELECT wynagrodzenie INTO stare_wynagrodzenie
  FROM pracownicy
  WHERE id = id_pracownika;
  SET nowe_wynagrodzenie = stare_wynagrodzenie * 1.1;
  UPDATE pracownicy
  SET wynagrodzenie = nowe_wynagrodzenie
```

```
WHERE id = id_pracownika;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
      SET @wynagrodzenie = 1000.00;
CALL aktualizuj_wynagrodzenie(1, @wynagrodzenie);
SELECT @wynagrodzenie;
Wyjaśnienie: Procedura zwiększa wynagrodzenie pracownika o 10% i zwraca nowe wynagrodzenie
przez parametr INOUT.
   3. Przykład procedury:
Zadanie 1: Procedura do klasyfikacji uczniów na podstawie średniej ocen
Stwórz procedurę, która klasyfikuje ucznia na podstawie średniej jego ocen (np. "Słaby", "Średni",
"Dobry").
Procedura używa instrukcji IF do określenia kategorii i zwraca wynik przez parametr OUT.
*/
CREATE TABLE uczniowie (
  id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
  imie VARCHAR(50),
  nazwisko VARCHAR(50)
);
CREATE TABLE oceny (
  id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
  id_ucznia INT,
  ocena DECIMAL(2,1),
  przedmiot VARCHAR(50),
  FOREIGN KEY (id_ucznia) REFERENCES uczniowie(id)
);
-- Wstawianie danych
INSERT INTO uczniowie (imie, nazwisko) VALUES
('Jan', 'Kowalski'),
('Anna', 'Nowak'),
('Piotr', 'Wiśniewski');
INSERT INTO oceny (id_ucznia, ocena, przedmiot) VALUES
(1, 4.5, 'Matematyka'),
(1, 3.0, 'Język polski'),
(1, 5.0, 'Fizyka'),
(2, 2.0, 'Matematyka'),
(2, 3.5, 'Język polski'),
```

```
(3, 4.0, 'Chemia'),
(3, 4.5, 'Biologia');
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE klasyfikuj_ucznia(IN id_ucznia INT, OUT kategoria VARCHAR(50))
BEGIN
  DECLARE srednia_ocen DECIMAL(3,1);
  -- Obliczanie średniej ocen ucznia
  SELECT AVG(ocena) INTO srednia_ocen
  FROM oceny
  WHERE id_ucznia = id_ucznia;
  -- Klasyfikacja za pomocą IF
  IF srednia_ocen IS NULL THEN
     SET kategoria = 'Brak ocen';
  ELSEIF srednia_ocen < 3.0 THEN
     SET kategoria = 'Słaby';
  ELSEIF srednia_ocen >= 3.0 AND srednia_ocen < 4.5 THEN
     SET kategoria = 'Średni';
  ELSE
     SET kategoria = 'Dobry';
  END IF;
END //
DELIMITER;
-- Testowanie procedury
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(1, @kategoria); -- Jan Kowalski: średnia ok. 4.17
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Średni'
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(2, @kategoria); -- Anna Nowak: średnia ok. 2.75
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Słaby'
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(3, @kategoria); -- Piotr Wiśniewski: średnia ok. 4.25
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Średni'
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(4, @kategoria); -- Nieistniejący uczeń
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Brak ocen'
```

Lekcja 13

Temat: Funkcję w MySQL

Procedura - nazwany ciąg instrukcji wywoływany poprzez podanie jego nazwy, wykonujący określone zadania , a następnie zwracający sterowanie do programu wywołującego

Funkcja - podobnie jak procedura z tą różnicą iż zawsze zwraca co najmniej jedną wartość określonego typu.

DELIMITER //

DELIMITER;

CREATE FUNCTION nazwa_funkcji([parametry])
RETURNS typ_danych
[MODIFIER]
BEGIN
-- Deklaracje zmiennych (opcjonalne)
DECLARE zmienna1 typ_danych;
-- Logika programu
-- Instrukcje SQL, obliczenia
RETURN wartość;
END //

1. **DELIMITER //** mówi: "kończ polecenie dopiero przy //, nie przy ;"

DELIMITER; przywraca normalne zachowanie po zakończeniu tworzenia funkcji. **Przykład:**

```
BEGIN

SET x = 10;

RETURN x;

END;
```

W MySQL **średnik (;)** jest domyślnym **znakiem końca polecenia SQL**. MySQL bez zmiany delimitera **pomyśli, że SET x = 10; kończy całe polecenie** i wyświetli błąd składni:

#1064 - Something is wrong in your syntax obok 'SET x = 10' w linii 2

• Rozwiązanie — tymczasowa zmiana delimitera Zmieniasz delimiter na coś innego (np. //, \$\$, ###), żeby MySQL wiedział, że cała funkcja kończy się dopiero tam, gdzie Ty wskażesz.

```
CREATE FUNCTION oblicz_vat(cena DECIMAL(10,2))
RETURNS DECIMAL(10,2)
DETERMINISTIC
BEGIN
DECLARE wynik DECIMAL(10,2);
SET wynik = cena * 0.23;
RETURN wynik;
END//
DELIMITER;
```

- 2. **CREATE FUNCTION nazwa_funkcji**: Definiuje nazwę funkcji, unikalną w schemacie.
- 3. **[parametry]** (opcjonalne): Parametry wejściowe (tylko IN, bez OUT czy INOUT).
- 4. **RETURNS typ_danych**: Określa typ zwracanej wartości (np. INT, VARCHAR, DECIMAL).
- 5. [MODIFIER] (opcjonalne): Opcje, takie jak:

- DETERMINISTIC: Procedura zwraca ten sam wynik dla tych samych danych wejściowych. Przykład: Funkcja obliczająca kwadrat liczby (liczba * liczba) jest deterministyczna, ponieważ dla tej samej wartości wejściowej (np. 5) zawsze zwróci ten sam wynik (25).
- NOT DETERMINISTIC: Wynik może się różnić dla tych samych danych.
 Przykład: Funkcja zwracająca aktualny czas (NOW()) lub losową wartość (RAND()) jest niedeterministyczna, ponieważ wynik zależy od zewnętrznych czynników (czasu lub losowości).
- CONTAINS SQL, NO SQL, READS SQL DATA, MODIFIES SQL DATA: Określają, czy funkcja używa lub modyfikuje dane.

CONTAINS SQL:

- i. Oznacza, że procedura lub funkcja zawiera instrukcje SQL, ale nie określa, czy odczytuje, czy modyfikuje dane.
- ii. Jest to domyślny modyfikator, jeśli żaden inny nie zostanie wybrany.

NO SQL:

- Oznacza, że procedura lub funkcja nie zawiera żadnych poleceń
 SQL ani nie wykonuje operacji na danych w bazie.
- ☐ Używane dla procedur/funkcji, które wykonują tylko operacje na zmiennych lokalnych lub parametrach, bez odwoływania się do bazy danych.

READS SQL DATA:

Oznacza, że procedura lub funkcja **odczytuje dane z tabel** (np. za pomocą SELECT), ale ich nie modyfikuje.

MODIFIES SQL DATA:

Oznacza, że procedura lub funkcja **modyfikuje dane w tabelach** (np. za pomocą INSERT, UPDATE, DELETE

BEGIN ... END: Zawiera logike funkcji, w tym:

- Deklaracje zmiennych (DECLARE).
- Instrukcje SQL i obliczenia.
- Obowiązkowe RETURN wartość zwracające pojedynczą wartość.
- 7. **Wywołanie**: Funkcję wywołuje się w wyrażeniach SQL, np. SELECT nazwa_funkcji(parametry);.

Przykład funkcji:

```
CREATE FUNCTION oblicz_vat(kwota DECIMAL(10,2), stawka DECIMAL(4,2))
RETURNS DECIMAL(10,2)
DETERMINISTIC
BEGIN

DECLARE podatek DECIMAL(10,2);
SET podatek = kwota * stawka;
RETURN podatek;
END //

DELIMITER;

-- Wywołanie
SELECT oblicz_vat(100.00, 0.23) AS podatek; -- Zwraca 23.00
```

Instrukcja IF

Składnia:

```
IF warunek THEN
-- instrukcje, jeśli warunek jest prawdziwy

[ELSEIF warunek THEN
-- instrukcje dla dodatkowego warunku]

[ELSE
-- instrukcje, jeśli żaden warunek nie jest prawdziwy]

END IF;
```

Przykład w procedurze:

```
DELIMITER //

CREATE PROCEDURE sprawdz_wiek(IN id_ucznia INT, OUT komunikat VARCHAR(100))

BEGIN

DECLARE wiek INT;

SELECT wiek INTO wiek FROM uczniowie WHERE id = id_ucznia;

IF wiek < 18 THEN

SET komunikat = 'Uczeń jest niepełnoletni';

ELSEIF wiek >= 18 AND wiek < 21 THEN

SET komunikat = 'Uczeń jest pełnoletni, ale poniżej 21 lat';

ELSE

SET komunikat = 'Uczeń ma 21 lat lub więcej';

END IF;
```

```
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
      SET @komunikat = ";
CALL sprawdz_wiek(1, @komunikat);
SELECT @komunikat;
Przykład w funkcji:
DELIMITER //
CREATE FUNCTION kategoria_wieku(wiek INT)
RETURNS VARCHAR(50)
DETERMINISTIC
BEGIN
  DECLARE komunikat VARCHAR(50);
  IF wiek < 18 THEN
    SET komunikat = 'Niepełnoletni';
  ELSEIF wiek >= 18 AND wiek < 21 THEN
    SET komunikat = 'Młody dorosły';
  ELSE
    SET komunikat = 'Dorosły';
  END IF;
  RETURN komunikat;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
      SELECT kategoria_wieku(20) AS kategoria;
```

Instrukcja CASE

Składnia (wyszukująca forma):

```
WHEN warunek1 THEN
-- instrukcje
WHEN warunek2 THEN
-- instrukcje
[ELSE
-- instrukcje, jeśli żaden warunek nie jest prawdziwy]
END CASE;
```

Przykład w procedurze (prosta forma):

```
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE ocen_uczniow(IN ocena INT, OUT komunikat VARCHAR(100))
BEGIN
  CASE ocena
    WHEN 1 THEN
       SET komunikat = 'Niedostateczny';
    WHEN 2 THEN
       SET komunikat = 'Dopuszczający';
    WHEN 3 THEN
       SET komunikat = 'Dostateczny';
    WHEN 4 THEN
       SET komunikat = 'Dobry';
    WHEN 5 THEN
       SET komunikat = 'Bardzo dobry';
    WHEN 6 THEN
       SET komunikat = 'Celujący';
    ELSE
       SET komunikat = 'Nieprawidłowa ocena';
  END CASE;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
SET @komunikat = ";
CALL ocen_uczniow(4, @komunikat);
SELECT @komunikat;
```

Przykład w funkcji (wyszukująca forma):

```
DELIMITER //
CREATE FUNCTION kategoria_oceny(ocena INT)
```

```
RETURNS VARCHAR(50)
DETERMINISTIC
BEGIN
  DECLARE komunikat VARCHAR(50);
  CASE
    WHEN ocena = 1 THEN
       SET komunikat = 'Niedostateczny';
    WHEN ocena = 2 THEN
       SET komunikat = 'Dopuszczający';
    WHEN ocena BETWEEN 3 AND 4 THEN
       SET komunikat = 'Średni';
    WHEN ocena = 5 THEN
       SET komunikat = 'Dobry';
    WHEN ocena = 6 THEN
       SET komunikat = 'Celujący';
    ELSE
       SET komunikat = 'Nieprawidłowa ocena';
  END CASE;
  RETURN komunikat;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
      SELECT kategoria_oceny(3) AS kategoria;
Błędy w programach:

☐ Składniowe

           spowodowane użyciem niewłaściwego polecenia przez programistę
          wykrywane automatycznie
   Logiczne
          program wykonuje się lecz rezultaty jego działania są dalekie od oczekiwań
           wykrywane przez programistę/testera/użytkownika końcowego
```

Lekcja 14

Temat: Wyzwalacze (triggery) w MySQL

Definicja:

Wyzwalacz (trigger) w MySQL to specjalny rodzaj procedury składowanej, która jest automatycznie wywoływana w odpowiedzi na określone zdarzenia w tabeli, takie jak wstawianie (INSERT), aktualizacja (UPDATE) lub usuwanie (DELETE) danych. Wyzwalacze służą do automatycznego wykonywania operacji w bazie danych, np. do zapewnienia spójności danych, logowania zmian czy automatycznego wypełniania pól.

Rodzaje wyzwalaczy w MySQL

Wyzwalacze w MySQL można podzielić na podstawie dwóch kryteriów: **czasu wywołania** i **zdarzenia**, na które reagują.

Czas wywołania:

- BEFORE: Wyzwalacz jest uruchamiany przed wykonaniem operacji (np. przed wstawieniem rekordu).
- AFTER: Wyzwalacz jest uruchamiany po wykonaniu operacji (np. po wstawieniu rekordu).

Zdarzenia:

- o INSERT: Wyzwalacz reaguje na wstawienie nowego rekordu do tabeli.
- UPDATE: Wyzwalacz reaguje na aktualizację istniejącego rekordu.
- o DELETE: Wyzwalacz reaguje na usunięcie rekordu z tabeli.

W efekcie można stworzyć sześć kombinacji wyzwalaczy:

- BEFORE INSERT
- AFTER INSERT
- BEFORE UPDATE
- AFTER UPDATE
- BEFORE DELETE
- AFTER DELETE

Składnia wyzwalacza w MySQL

CREATE TRIGGER nazwa_wyzwalacza
[BEFORE | AFTER] [INSERT | UPDATE | DELETE]
ON nazwa_tabeli
FOR EACH ROW
BEGIN

-- Kod wyzwalacza (operacje do wykonania)

END;

- nazwa_wyzwalacza: Unikalna nazwa wyzwalacza.
- nazwa_tabeli: Tabela, do której wyzwalacz jest przypisany.
- FOR EACH ROW: Wyzwalacz jest wykonywany dla każdego wiersza, który podlega operacji.
- Wewnątrz wyzwalacza można używać słów kluczowych NEW (dla nowych danych w INSERT i UPDATE) oraz OLD (dla starych danych w UPDATE i DELETE).

Przykłady zastosowania wyzwalaczy

1. Automatyczne logowanie zmian w tabeli (AFTER UPDATE)

Cel: Rejestrowanie zmian w kolumnie cena w tabeli produkty w osobnej tabeli log_zmian.

Struktura tabel:

```
CREATE TABLE produkty (
   id INT PRIMARY KEY,
   nazwa VARCHAR(100),
   cena DECIMAL(10,2)
);

CREATE TABLE log_zmian (
   id INT AUTO_INCREMENT PRIMARY KEY,
   produkt_id INT,
   stara_cena DECIMAL(10,2),
   nowa_cena DECIMAL(10,2),
   data_zmiany TIMESTAMP DEFAULT CURRENT_TIMESTAMP
);
INSERT INTO produkty (id, nazwa, cena) VALUES (1, "Telefon", 222);
```

Wyzwalacz:

```
DELIMITER //
CREATE TRIGGER log_zmiana_ceny
AFTER UPDATE ON produkty
FOR EACH ROW
BEGIN

IF OLD.cena != NEW.cena THEN

INSERT INTO log_zmian (produkt_id, stara_cena, nowa_cena)

VALUES (OLD.id, OLD.cena, NEW.cena);
END IF;
END //
DELIMITER;
```

Działanie:

- Po każdej aktualizacji ceny w tabeli produkty, wyzwalacz zapisuje stary i nowy poziom ceny w tabeli log_zmian.
- Przykład: Jeśli zmienimy cenę produktu o ID 1 z 100.00 na 120.00, w tabeli log_zmian pojawi się nowy rekord z tymi wartościami.


```
UPDATE produkty SET cena = 120.00 WHERE id = 1; SELECT * FROM log_zmian;
```


2. Automatyczne ustawianie daty modyfikacji (BEFORE UPDATE)

Cel: Automatyczne ustawianie kolumny data_modyfikacji na aktualną datę i godzinę przy każdej aktualizacji rekordu.

Struktura tabeli:

```
CREATE TABLE klienci (
   id INT PRIMARY KEY,
   imie VARCHAR(50),
   data_modyfikacji TIMESTAMP
);
INSERT INTO klienci (id, imie, data_modyfikacji) VALUES (1, 'Anna', NOW());
```

Wyzwalacz:

```
DELIMITER //
CREATE TRIGGER aktualizuj_date
BEFORE UPDATE ON klienci
FOR EACH ROW
BEGIN
SET NEW.data_modyfikacji = CURRENT_TIMESTAMP;
END;
DELIMITER;
```

Działanie:

 Przed każdą aktualizacją rekordu w tabeli klienci, wyzwalacz ustawia wartość kolumny data_modyfikacji na bieżącą datę i godzinę.

Test

```
UPDATE klienci SET imie = 'Jan' WHERE id = 1;
SELECT * FROM klienci;
```


3. Zapobieganie usuwaniu rekordów (BEFORE DELETE)

Cel: Uniemożliwienie usuwania rekordów z tabeli zamowienia, jeśli mają status "zrealizowane".

Struktura tabeli:

```
CREATE TABLE zamowienia (
```

```
id INT PRIMARY KEY,
status VARCHAR(20)
);

Wyzwalacz:

DELIMITER //

CREATE TRIGGER zapobiegaj_usunieciu

BEFORE DELETE ON zamowienia

FOR EACH ROW

BEGIN

IF OLD.status = 'zrealizowane' THEN
SIGNAL SQLSTATE '45000'
SET MESSAGE_TEXT = 'Nie można usunąć zrealizowanego zamówienia!';
END IF;

END;

DELIMITER;
```

Działanie:

 Jeśli spróbujemy usunąć rekord, którego status to "zrealizowane", wyzwalacz zgłosi błąd i zablokuje operację.

Test:

DELETE FROM zamowienia WHERE id = 1; -- Błąd, jeśli status = 'zrealizowane'

Uwagi i ograniczenia

- 1. **Brak wyzwalaczy dla SELECT**: MySQL nie obsługuje wyzwalaczy dla operacji odczytu.
- 2. **Unikanie rekurencji**: Wyzwalacz nie powinien modyfikować tej samej tabeli, na której działa, aby uniknąć pętli (chyba że jest to kontrolowane).
- 3. **Debugowanie**: Wyzwalacze mogą być trudne do debugowania, więc warto logować działania do osobnej tabeli.
- 4. **Wydajność**: Nadmierne użycie wyzwalaczy może spowolnić operacje na bazie danych.

Podsumowanie

Wyzwalacze w MySQL są potężnym narzędziem do automatyzacji i zapewnienia spójności danych. Mogą być używane do logowania, walidacji danych, automatycznego wypełniania pól czy zapobiegania niepożądanym operacjom. Kluczowe jest rozważne ich stosowanie, aby nie skomplikować logiki bazy danych.

Lekcja

Temat: Sesja w MySQL. Transakcje w MySQL

Sesja to połączenie klienta z serwerem MySQL, które trwa od momentu zalogowania się do bazy (np. przez mysql -u root -p lub przez aplikację)

raz do momentu, gdy to połączenie zostanie zamknięte.

W jednej sesji użytkownik może uruchamiać wiele transakcji, jedna po drugiej — ale tylko *jedna naraz*.

```
Przykład — poprawny przebieg w jednej sesji:
-- sesja 1
START TRANSACTION;

UPDATE konto SET saldo = saldo - 100 WHERE id = 1;
UPDATE konto SET saldo = saldo + 100 WHERE id = 2;
COMMIT; -- kończymy pierwszą transakcję
-- teraz możemy rozpocząć drugą
START TRANSACTION;
DELETE FROM historia WHERE data < '2024-01-01';
COMMIT;</p>
```

■ Tutaj wszystko jest OK — transakcje wykonywane jedna po drugiej.

Transakcja to zestaw kilku poleceń SQL (np. INSERT, UPDATE, DELETE), które są **wykonywane jako jedna całość.**

Czyli:

albo wszystkie operacje się udają (zostają zapisane w bazie), albo żadna z nich — jeśli coś pójdzie nie tak (wszystko się cofa).

Podstawowe polecenia transakcyjne:

START TRANSACTION; - rozpoczyna transakcje
COMMIT; - zatwierdza wszystkie zmiany
ROLLBACK; - cofnięcie wszystkich zmian do początku transakcji
SAVEPOINT nazwa; - tworzy punkt przywracania transakcji
ROLLBACK TO nazwa; - cofnięcie zmian tylko do danego punktu
RELEASE SAVEPOINT nazwa; - usuwa punkt przywracania

🗱 Przykład podstawowej transakcji

```
create table konto (
id INT PRIMARY KEY,
```

```
imie VARCHAR(50),
saldo DECIMAL(10,2)
);
INSERT INTO konto VALUES
(1, 'Adam', 1000.00),
(2, 'Beata', 2000.00);
```


Przykład 1 – przelew między kontami:

START TRANSACTION;

```
UPDATE konto SET saldo = saldo - 200 WHERE id = 1; -- Adam traci 200 zł UPDATE konto SET saldo = saldo + 200 WHERE id = 2; -- Beata dostaje 200 zł
```

COMMIT; -- Zatwierdzenie zmian

Jeśli wszystko się uda, zmiany zostaną na stałe zapisane w bazie.

Przykład 2 – błąd w trakcie transakcji

START TRANSACTION;

```
UPDATE konto SET saldo = saldo - 200 WHERE id = 1; -- Adam traci 200 zł
UPDATE konto SET saldo = saldo + 200 WHERE id = 99; -- ★ konto 99 nie istnieje
```

ROLLBACK; -- cofnięcie wszystkich zmian

W efekcie **Adam nie traci 200 zł,** bo cała transakcja zostaje cofnięta. To jest **bezpieczeństwo danych** – nic się nie "rozjedzie".

SAVEPOINT — punkt przywracania

Czasem chcesz cofnąć tylko część transakcji, a nie całość.

Przykład 3 – użycie SAVEPOINT:

START TRANSACTION;

```
UPDATE konto SET saldo = saldo - 100 WHERE id = 1;

SAVEPOINT po_pierwszej_operacji;

UPDATE konto SET saldo = saldo - 500 WHERE id = 2;

ROLLBACK TO po_pierwszej_operacji; -- Cofamy tylko drugą zmianę
```

COMMIT; -- Zatwierdzamy pierwszą zmianę

W efekcie:

- Adamowi zabrano 100 zł
- Druga operacja (z konta 2) została cofnięta X

RELEASE SAVEPOINT po_pierwszej_operacji;

Lekcja

Temat: Tabela tymczasowa w MySQL

Tabela tymczasowa (temporary table) w MySQL to specjalny rodzaj tabeli, która istnieje tylko w ramach bieżącej sesji połączenia z bazą danych. **Jest ona automatycznie usuwana po zakończeniu sesji** (np. po rozłączeniu się z serwerem MySQL).

Tabele tymczasowe są przydatne do przechowywania pośrednich wyników zapytań, przetwarzania danych tymczasowo lub unikania konfliktów z trwałymi tabelami. Są widoczne tylko dla użytkownika, który je utworzył, i nie wpływają na inne sesje.

Polecenie tworzące tabele tymczasową:

CREATE TEMPORARY TABLE

Tworzenie tabeli tymczasowej z wyniku zapytania

Tworzenie tabeli tymczasowej

Składnia jest prawie taka sama jak dla zwykłej tabeli, z dodatkiem słowa kluczowego **TEMPORARY**

```
CREATE TEMPORARY TABLE nazwa_tabeli_tymczasowej (
kolumna1 typ_danych [opcje],
kolumna2 typ_danych [opcje],
--- itd.
```

);

Polecenie usówające tabele tymczasową:

DROP TEMPORARY TABLE IF EXISTS temp_tab;

Kiedy używać tabel tymczasowych?

Do przetwarzania dużych zbiorów danych w złożonych zapytaniach (np. w procedurach
składowanych).
Do tymczasowego przechowywania wyników podzapytań.
W raportach lub analizach, gdzie nie chcesz modyfikować stałych tabel.
Aby uniknąć blokad w wieloużytkownikowych środowiskach.

Ograniczenia

- Nie można tworzyć indeksów pełnotekstowych ani widoków na tabelach tymczasowych.
- W niektórych silnikach (np. InnoDB) mogą być wolniejsze dla bardzo dużych zbiorów.
- Jeśli sesja się zakończy nieoczekiwanie, tabela zniknie.

Uwaga: jeśli utworzysz tymczasową tabelę o takiej samej nazwie jak istniejąca stała tabela, MySQL **będzie używać wersji tymczasowej** w danej sesji. Po jej usunięciu znów zobaczysz oryginalną tabelę.

Widoczność i izolacja

- Tabela tymczasowa jest widoczna tylko w ramach bieżącego połączenia.
- Inne sesje (nawet ten sam użytkownik) nie mają do niej dostępu.
- Dzięki temu nie musisz martwić się o kolizje nazw między użytkownikami lub zapytaniami.

Wydajność i miejsce przechowywania

- MySQL tworzy tymczasowe tabele w pamięci RAM (MEMORY) lub na dysku (InnoDB / MyISAM) – zależnie od ich rozmiaru i typu danych.
- Dla małych zbiorów danych (bez kolumn typu TEXT czy BLOB) tabela będzie w pamięci.
- Gdy przekroczy limit tmp_table_size lub max_heap_table_size, MySQL przeniesie ją automatycznie na dysk.

Indeksy i klucze

Możesz w tabelach tymczasowych: definiować **PRIMARY KEY**, **UNIQUE**, **INDEX** itp.

```
CREATE TEMPORARY TABLE produkty_tmp (
id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
nazwa VARCHAR(100),
cena DECIMAL(10,2),
INDEX (cena)
);
```

• Jednak nie możesz tworzyć **indeksów FULLTEXT** ani **SPATIAL** w tabelach tymczasowych.

Typowe zastosowania

- **Przechowywanie wyników pośrednich** np. podczas tworzenia raportów lub obliczeń.
- **Z** Łączenie dużych danych etapami (np. przez JOIN-y z danymi wstępnie przefiltrowanymi).
- ✓ Przyspieszanie złożonych zapytań (zamiast tworzyć tymczasowe widoki).
- ✓ Izolacja danych dla konkretnego użytkownika lub procesu szczególnie przy analizie danych sesyjnych.
- **Wielokrotne użycie danych w obrębie jednej transakcji** bez konieczności ponownego zapytania do głównej tabeli.

Ograniczenia

A Brak replikacji: dane z tabel tymczasowych nie są replikowane między serwerami Master-Slave.

A Brak trwałości: po restarcie serwera MySQL tabele tymczasowe znikają.

A Nie można używać ALTER TABLE do zmiany struktury w niektórych wersjach MySQL.

▲ Uważaj na nazwy: jeśli zapomnisz o TEMPORARY, możesz nadpisać istniejącą tabelę trwałą o tej samej nazwie.

kartkówka na następnej lekcji TRANSACTION, funkcja, procedura, wyzwalacz